

فرم طرح درس / طرح دوره اصول و مبانی خطر حوادث و بلایا

اطلاعات عمومی

گروه: سلامت در بلایا و فوریتها

نام درس: مبانی مدیریت حوادث و بلایا

تعداد واحد: ۲ واحد نظری

پیش نیاز: ندارد

رشته: سلامت در حوادث و بلایا

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

سال تحصیلی: ۱۴۰۳-۱۴۰۴

نیمسال: اول

مسئول درس: دکتر آزاده فاتح پناه

مدرسین: دکتر آزاده فاتح پناه

مقدمه:

وقوع حوادث و بلایای طبیعی، در تمام جهان و از جمله کشور ما همواره خسارت های جبران ناپذیر انسانی و تبعات سنگین مالی را در پی داشته و خواهد داشت. شواهد نشان می دهد با پیشرفت دانش بشر؛ تلفات انسانی در پی رخداد حوادث و بلایا کاهش یافته است. با توجه به نقش اساسی نظام سلامت در مراحل مختلف چرخه مدیریت بلایا و لزوم ایجاد ادبیات مشترک در حوزه بلایا، ضروری است چارچوب مفهومی مدیریت خطر بلایا در حوزه سلامت مورد بررسی قرار گیرد. پیامدهای یادگیری (آنچه فراگیر در آینده شغلی، در رابطه با این درس قراراست مورداستفاده قرار دهد): پس از پایان این دوره دانشجویان با اصول و مبانی خطر حوادث و بلایا آشنا خواهند شد.

هدف کلی:

- آشنایی با مفاهیم و اصول مبانی خطر حوادث و بلایا

- کسب دانش کافی جهت پاسخ فوری بخش بهداشت و درمان به بلایا

- کسب دانش در خصوص انواع بلایا و مدیریت آنها در حوادث و فوریتها در بخش بهداشت و درمان

ردیف	اهداف عینی	سرفصل موضوعات	حیطه اهداف آموزشی:	روش تدریس:	روش ارزیابی فراگیر:	مدرسین:	جلسه/برنامه زمانی
۱	آشنایی با مفاهیم پایه بحران (تعاریف؛ تقسیم بندی ها، مراحل بحران، روکردهای مختلف مدیریت خطر)	آشنایی با مفاهیم بحران	دانشی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	دکتر فاتح پناه	۷/۳
۲	آشنایی با پایگاههای داده ملی و بین المللی مربوط به مخاطرات، و طبقات مختلف مخاطرات و وضعیت بلایا در جهان، وضعیت مخاطرات رد ایران، نحوه تحلیل روند بلایا	آشنایی با انواع مخاطرات و پایگاههای داده ملی و بین المللی مربوط به بلایا	دانشی-نگرشی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	دکتر فاتح پناه	۷/۱۰
۳	تاریخچه مدیریت بحران در ایران و قانون جدید مدیریت بحران، ساختار مدیریت بحران ایران در نظام سلامت، آشنایی با چارچوب پاسخ ملی و دستورالعمل های مرتبط و آشنایی با سیاست و قوانین بالادستی مدیریت بحران و آشنایی با سازمان های بین المللی مرتبط با بحران و وظایف آنها	آشنایی با تاریخچه مدیریت بحران	دانشی-نگرشی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	دکتر فاتح پناه	۷/۱۷

۷/۲۴	دکتر فاتح پناه	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی- نگرشی=مهارتی	آشنایی با ساختارهای بهداشت و درمان	آشنایی با وظایف خانه های بهداشت و ساختار بهداشت درمان کشور؛ آشنایی با کارکردهای مدیریت سطوح مختلف. آشنایی با کارکردهای اختصاصی سطوح مختلف نظام سلامت در مدیریت بلایا	۴
۸/۱	دکتر فاتح پناه	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی- نگرشی=مهارتی	آشنایی با نحوه ارزیابی خطر	آشنایی با مفاهیم خطر آسیب پذیری و مراحل ارزیابی خطر ابزارهای ارزیابی خطر و مهارت بکارگیری آنها در بیمارستان ...	۵
۸/۸	دکتر فاتح پناه	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی- نگرشی=مهارتی	آشنایی با فاز پیشگیری و آمادگی در برابر بلایا	آشنایی با مفاهیم پیشگیری از مخاطرات، کاهش آسیب و آمادگی برای مقابله با بلایا/انواع تمرین های آمادگی، شیوه های برآورد و تامین و ذخیره سازی ملزومات و تجهیزات و مفهوم افزایش ظرفیت و اصول آن	۶
۸/۱۵	دکتر فاتح پناه	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی- نگرشی=مهارتی	آشنایی با هشدار اولیه و تخلیه اضطراری	آشنایی با سیستم ها و شیوه های پیش بینی و هشدار مخاطرات/ مفهوم تخلیه و شیوه های تخلیه بیمارستان ها و ... آشنایی با مفهوم افزایش ظرفیت ر تسهیلات بهداشتی درمانی، آشنایی با مدیریت ازدحام و تجمع در محوطه های بهداشتی درمانی، مفهوم تریاژ و شیوه های تریاژ و اهمیت نحوه پیشگیری از حوادث ثانویه در بیمارستانها	۷

۸/۲۲	دکتر فاتح پناه	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی- نگرشی=مهارتی	آشنایی با فاز بازیابی و بازتوانی	آشنایی با مفهوم خاتمه بحران، خروج از فوریت / اهمیت مدیریت بازیابی و بازتوانی/ آشنایی با اصول و مراحل بازتوانی بالایا/ برنامه ریزی تداوم فعالیت و کسب و کار / مفهوم توسعه پایدار/چالشها و مشکلات بازیابی پس از بلایا و بهبود آنها	۸
۸/۲۹	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی-نگرشی	آشنایی با انواع مخاطرات طبیعی	آشنایی با مخاطرات طبیعی /انواع، علل / عوامل موثر/ نقش و وظایف سطوح مختلف نظام در پیشگیری از وقوع و کاهش آسیب و پاسخ به بلایا و تجارب و درس آموخته های مخاطرات طبیعی قبلی	۹
۹/۶	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی-نگرشی	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت	آشنایی با مخاطرات انسان ساخت شایع در ایران/ علل و وقوع این حوادث و عوامل موثر در فراوانی و شدت و آثار آنها/ اثرات سلامتی ناشی از آنها/ نقش و وظایف سطوح مختلف نظامت سلامت در پیشگیری و کاهش آسیب و پاسخ به این بلایا/ تجارب و درس آموخته های قبلی در خصوص این مخاطرات	۱۰

۹/۱۳	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی-نگرشی	آشنایی با سامانه فرماندهی حادثه	آشنایی با تاریخچه و نحوه شکل گیری سامانه فرماندهی حادثه/ ویژگی ها و خصوصیات سامانه فرماندهی /نحوه معمول شدن سامانه فرماندهی و آشنایی با ساختار آن/ وظایف پست های مختلف موجود در آن/ کسب مهارت تدوین این سامانه برای یک بیمارستان فرضی	۱۱
۹/۲۰	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی-نگرشی	سلامت روان در بلایا	آشنایی با نحوه واکنش انسانها به بلایا و سازگاری آنها/ آشنایی با مشکلات روانشناختی رایج در بلایا/شیوه های مشاوره و درمان مبتلایان به اختلالات روانشناختی/حمایت های روانی اجتماعی از مصدومین بلایا/ مشکلات روانشناختی رایج در کارکنان و نحوه مدیریت آن/ حمایت اجتماعی و مفهوم و شیوه آن	۱۲
۹/۲۷	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی نگرشی مهارتی	مفاهیم بیماری های نوپدید	آشنایی با مفاهیم نوپدیدی و باز پدیدی بیماری ها / بیماری های نوپدید اخیر و کنترل آنها/ بیماری های بازپدید اخیر و نحوه مدیریت آنها/ بیماری کووید-۱۹ و نحوه مقابله با آن/ مفاهیم جدید فاصله گذاری اجتماعی در کنترل بیماری های بازپدید و نوپدید	۱۳

۱۰/۴	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجوی در بحث های کلاسی	دانشی-نگرشی-مهارتی	آشنایی با سازمان های بشردوستانه در مدیریت بلایا و مدیریت هدایا	تاریخچه و نحوه شکل گیری اقدامات بشردوستانه بین المللی در حوادث و بلایا/ اصول و مبانی اقدامات بشر دوستانه بین المللی/ چالشها و نقاط ضعف این اقدامات/ نحوه هماهنگی و درخواست کمک از سازمانهای مرتبط/ تجارت اقدامات بشر دوستانه در بلایای اخیر/ برآورد نیاز به کمک ها و هدایای مردمی/ درخواست تجمیع و توزیع کمک های مردمی / چالشهای مدیریت هدایای مردمی	۱۴
۱۰/۱۱	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجوی در بحث های کلاسی	دانشی-نگرشی	مفاهیم تغییر اقلیم و مدیریت اردوگاه	آشنایی با معیارهای انتخاب محل مناسب اردوگاه/ استاندارد های اسفیر/ اصول برپایی و مدیریت اردوگاه و ارائه خدمات/ تغییر اقلیم علل و عوامل آن/ اثرات سلامت ناشی از تغییر اقلیم پیشگیری و علل آن/ اثرات تغییر اقلیم در ایران	۱۵
۱۰/۱۸	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجوی در بحث های کلاسی	دانشی-نگرشی	بهداشت محیط در بلایا	آشنایی با اثرات بلایا بر عوامل محیطی و عوارض ناشی از آن/ شویه های تامین آب سالم در مناطق بلزده و معایب و مزایای آنها/ روشهای دفع پسماند در بلایا و معایب و مزایای آن/ سیستم های دفع بهداشتی مدفوع در مناطق بلا زده/ روش های جمع آوری و دفع فاضلاب در شرایط اضطراری/ شیوه های مدیریت اجساد	۱۶

۱۰/۲۵	خانم دکتر فاتح پناه	روش کتبی و پرسش و پاسخ کلاسی	سخنرانی استاد و مشارکت فعال دانشجو در بحث های کلاسی	دانشی نگرشی مهارتی	بهداشت عمومی در بلایا	۱۷ آشنایی با بیماری های منتقله از طریق آب و غذای و نحوه مدیریت آنها/ بیماری های تنفسی شایع در بلایا و نحوه مدیریت آنها/ بیماری های منتقله از طریق ناقلین و نحوه مدیریت آنها/ بیماری های قلبی عروقی شایع در شرایط بحرانی/ نحوه مدیریت دیابت فشارخون در بلایا/ بیماری های غیر واگیر شایع در بلایا و مدیریت آنها
امتحان کتبی اعلام شده از آموزش	فعالیت های خواسته شده در طول ترم	پایان آزمون دوره	آزمون میان- دوره			
<p>۱- حضور فعال در کلاس</p> <p>۲- مطالعه قبل از حضور در کلاس</p> <p>۳- شرکت در بحث های گروهی</p> <p>۴- انجام پروژه های عملی در بخش های مربوطه</p>						تکالیف فراگیر
<p>مشارکت در فعالیت های آموزشی و پژوهشی و ارائه کلاسی: ۲۵ درصد نمره</p> <p>آزمون پایانی: ۷۵ درصد نمره</p>						نحوه نمره دهی

<p>Farsangi E. Natural Hazards - Impacts, Adjustments & Resilience ۲۰۲۱</p> <p>Brauch, H.G., Spring, Ú.O., Collins, A.E. and Oswald, S.E.S. eds., ۲۰۱۸. Climate Change, Disasters, Sustainability Transition and Peace in the Anthropocene (Vol. ۲۵.)</p> <p>Springer</p> <p>درسنامه جامع سلامت در بلایا</p>	<p>منابع آموزشی</p>
--	---------------------